Analiza poslovanja Hrvatske poštanske banke d. d.

Pušelj, Ivana

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić / Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:129:600604

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

Digital Repository of the University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić - The aim of Digital Repository is to collect and publish diploma works, dissertations, scientific and professional publications

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Preddiplomski stručni studij
Poslovanje i upravljanje

IVANA PUŠELJ

ANALIZA POSLOVANJA HRVATSKE POŠTANSKE BANKE D. D.

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

Zaprešić, 2021. godine

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Preddiplomski stručni studij
Poslovanje i upravljanje

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

ANALIZA POSLOVANJA HRVATSKE POŠTANSKE BANKE D. D.

Mentor:

Zlatko Rešetar, univ. spec. oec.

Naziv kolegija:

Poslovna ekonomija i organizacija

Studentica:

Ivana Pušelj

JMBAG studenta:

0234048369

SADRŽAJ

SAŽETAK **1**

ABSTRACT **2**

1 UVOD **3**

1.1 CILJEVI RADA 3

1.2 KORIŠTENE METODE I IZVORI PODATAKA 3

1.3 STRUKTURA RADA 4

2 FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ **5**

2.1 BILANCA 5

2.2 RAČUN DOBITI I GUBITKA 7

2.3 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA 9

2.4 IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU 10

2.5 BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE 11

3 TEMELJNI PODACI O HRVATSKOJ POŠTANSKOJ BANCI (HPB) D.D. **13**

3.1 OPĆI PODATCI O TVRTCI HPB D. D. 13

3.2 POVIJEST HPB-A D. D. 15

3.3 VLASNIČKA STRUKTURA HPB-A D. D. 16

3.4 POSLOVNO OKRUŽENJE BANAKA 17

4 ANALIZA POSLOVANJA HRVATSKE POŠTANSKE BANKE D. D. **19**

5 ZAKLJUČAK **25**

6 IZJAVA **27**

7 LITERATURA **28**

7.1 KNJIGE I ČLANCI 28

7.2 INTERNETSKI IZVORI 28

8 POPIS SLIKA I TABLICA **30**

8.1 POPIS SLIKA 30

8.2 POPIS TABLICA 30
8.3 POPIS GRAFOVA 30
ŽIVOTOPIS 31
PRILOZI 34

SAŽETAK

Banke danas predstavljaju glavne financijske posrednike u svim europskim zemljama. Karakteristika tržišta u Europi je da dominiraju banke u stranom vlasništvu, a tu ni Hrvatska nije izuzetak. Shodno tome, banke i stambene štedionice u inozemnom vlasništvu čine 91% ukupne imovine sektora kreditnih institucija. Hrvatska poštanska banka jedna je od dvije preostale državne banke, te je na dan 31.12.2019. zauzimala šesto mjesto među kreditnim institucijama u Republici Hrvatskoj po veličini aktive, nakon uspješnog pripajanja Jadranske banke d.d. Šibenik i HPB-Stambene štedionice d.d., drže tržišni udio od 5,53%. S toga je predmet stručnog završnog rada analiza poslovanja poduzeća na primjeru iz prakse odnosno Hrvatske Poštanske Banke d. d. Glavni cilj ovog rada je prikaz rezultata, analiza i interpretacija rezultata poslovanja temeljem dva glavna financijska izvješća (bilanca i račun dobiti i gubitka), da bi se došlo do zaključka kako navedena banka upravlja svojom imovinom i kako koristi svoje prihode i troškove. Metode rada su analiza poslovanja, prikaz rezultata i interpretacija podataka dobivenih temeljem dva glavna financijska izvješća na primjeru odabranog poduzeća za 2018. i 2019. godinu. Na temelju svih obrađenih podataka, dolazi se do zaključka da Hrvatska poštanska banka ima visoku zaduženost, što je posljedica poslovanja s kreditima i drugim zajmovima. Unatoč tomu, banka posluje s pozitivnim financijskim rezultatom i povećava svoju imovinu u 2019. godini, što znači da pravilno koristi svoji imovinu i efikasno upravlja svojim troškovima i prihodima.

Ključne riječi: banka, imovina, prihodi, troškovi

Title in English: BUSINESS ANALYSIS OF CROATIAN POSTAL BANK D. D.

ABSTRACT

Banks today represent the main financial intermediaries in all European countries. The characteristic of the market in Europe is that it is dominated by foreign-owned banks, and Croatia is no exception. Consequently, banks and foreign-owned housing savings account for 91% of the total assets of the credit institutions sector. Croatian postal bank d. d. is one of the two remaining state-owned banks, as of December 31, 2019. ranked sixth among credit institutions in the Republic of Croatia in terms of assets, after the successful merger of Jadranska bank d.d. Šibenik and HPB-Housing saving bank d. d., hold a market share of 5.53%. Therefore, the subject of the professional final paper is the analysis of the company's operations on the example from practice, ie Croatian postal bank d. d. The main goal of this paper is to present the results, analysis and interpretation of business results based on two main financial statements (balance sheet and profit and loss account). to the conclusion how the said bank manages its property and how it uses its income and expenses. The methods of work are business analysis, presentation of results and interpretation of data obtained on the basis of two main financial reports on the example of the selected company for 2018 and 2019. Based on all processed data, it is concluded that Croatian postal bank d. d. has a high indebtedness, which is a consequence of operations with loans and other imprest. Despite this, the bank is operating with positive financial results and increasing its assets in 2019, which means that it is using its assets properly and managing its costs and revenues efficiently.

Key words: bank, assets, revenues, expenses

1 UVOD

U radu se definiraju financijski izvještaji i provodi analiza poslovanja Hrvatske poštanske banke d. d. Analiza poslovanja navedenog poduzeća fokusirat će se na dva temeljna financijska izvješća odnosno bilance i računa dobiti i gubitka za 2018. i 2019. godinu.

1.1 CILJEVI RADA

Predmet stručnog završnog rada je analiza poslovanja poduzeća na primjeru iz prakse odnosno Hrvatske poštanske banke d. d. Prvi cilj rada bio je napraviti teorijsku podlogu financijskih izvještaja, gdje se stavlja naglasak na bilancu i račun dobiti i gubitka. Drugi cilj bio je navesti temeljne podatke o analiziranom poduzeću odnosno Hrvatskoj poštanskoj banci d. d. Na kraju se dolazi do krajnjeg cilja koji je ujedno i glavni cilj ovog rada, a to je prikaz rezultata, analiza i interpretacija rezultata poslovanja temeljem dva glavna financijska izvješća (bilanca i račun dobiti i gubitka) da bi se došlo do zaključka kako navedena banka upravlja svojom imovinom i upravlja troškovima i prihodima. Odabrana je Hrvatske poštanske banke iz razloga što je po veličini ukupne aktive jedna od najvećih banaka u Republici Hrvatskoj nakon uspješnog pripajanja s Jadranskom bankom d.d. i Hrvatskom poštanskom bankom – Stambenom štedionicom d.d. (tržišni udio 5,53%)

1.2 KORIŠTENE METODE I IZVORI PODATAKA

Metode rada su analiza poslovanja i prikaz rezultata dobivenih temeljem dva glavna financijska izvješća, bilance i računa dobiti i gubitka na primjeru poduzeća Hrvatske poštanske banke d. d. za 2018. i 2019. godinu. Izvori podataka koji su korišteni u radu su internetski izvori i podaci s izvorne stranice Hrvatske poštanske banke d. d. te stručna literatura iz područja financija. Pomoću korištene metode i izvora podataka došlo se do zaključka kako analizirana banka upravlja svojom imovinom i kako koristi svoje troškove i prihode.

1.3 STRUKTURA RADA

Rad se sastoji od pet poglavlja. Prvo poglavlje daje uvid o predmetu ovog završnog rada, odnosno definiraju se ciljevi rada, korištene metode i izvori podataka te na kraju struktura rada. Drugo poglavlje objašnjava teorijske aspekte financijskih izvještaja, specifično bilance i računu dobiti i gubitka. Zatim slijede osnovni podaci o analiziranoj banci odnosno Hrvatskoj poštanskoj banci d. d. Četvrto poglavlje pokazuje analizu poslovanja navedene banke na temelju izvještaja bilance i računa dobiti i gubitka za 2018. i 2019. godinu i bitne financijske pokazatelje za efikasno poslovanje. Na kraju se dolazi do zaključka gdje autor rada na temelju analize poslovanja i dobivenih podataka daje vlastito mišljenje o poslovanju Hrvatske poštanske banke d. d.

2 FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI U REPUBLICI HRVATSKOJ

„Za promišljanje poslovanja nekog poduzeća nužna je adekvatna informacijska podloga. Značajan dio takvih informacija nastaje u računovodstvu i zapisan je u financijskim izvještajima.“ Financijski izvještaji predstavljaju konačni proizvod računovodstvenog procesa Cilj financijskih izvještaja je pružiti svojim korisnicima strukturirani prikaz financijskog položaja i financijske uspješnosti poslovanja. Navedene informacije moraju biti u obliku i sadržaju razumljive osobama kojima su namijenjene. *„Te su informacije sadržane u nizu financijskih izvještaja od kojih temeljne čine* (Žager, K., Mamić-Sačer, Sever, Žager, L., 2008: 52):

1. *Bilanca (izvještaj o financijskom položaju)*
2. *Račun dobiti i gubitka (izvještaj o uspješnosti poslovanja)*
3. *Izvještaj o promjenama vlasničke glavnice (kapitala)*
4. *Izvještaj o novčanom toku*
5. *Bilješke uz financijske izvještaje“*

2.1 BILANCA

Bilanca je jedan od temeljnih financijskih izvještaja koji daje informacije o materijalnoj i nematerijalnoj imovini, financijskoj imovini, obvezama (dugovima), kapitalu i rezervama.[1] Imovina odnosno sredstva su resursi s kojima poduzeće upravlja i oni proizlaze iz prošlih događaja i od njih se očekuju buduće ekonomske koristi. *„Obveze su postojeći dugovi poduzeća, proizašli iz prošlih događaja i za čije se podmirenje očekuje smanjenje resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi.“* Dok kapital ili glavnica je ostatak imovine nakon podmirenja svih dugova poduzeća (Žager i sur., 2008: 53).

[1] Jozić, I. (2010). *Što nam prikazuju osnovni financijski izvještaji?* Dostupno na: https://profitiraj.hr/sto-nam-prikazuju-osnovni-financijski-izvjestaji/ (pristupano 12.2.2021.)

Kada se želi procijeniti financijski položaj određenog poduzeća, treba staviti naglasak na strukturu imovine, strukturu kapitala i obveza, te njihovu međusobnu povezanost. *„Stoga bilanca mora dati odgovore, između ostalog i na sljedeća pitanja:* (Žager i sur., 2008: 53)

- *Kakva je financijska snaga poduzeća?*
- *Kakva je likvidnost?*
- *Kakva je zaduženost poduzeća?*
- *Kakva je horizontalna financijska struktura, tj. u kojem je omjeru imovina financirana iz vlastitih i tuđih izvora?“*

Tablica 2.1 Prikaz skraćene bilance (na određeni dan)

AKTIVA	PASIVA
A. Potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital	**A. Kapital i rezerve**
	I. Upisani kapital
B. Dugotrajna imovina	II. Premija na emitirane dionice
I. Nematerijalna imovina	III.Revalorizacijske rezerve
II. Materijalna imovina	IV. Rezerve
III. Financijska imovina	V. Zadržani dobitak ili preneseni gubitak
IV. Potraživanja	VI. Dobitak ili gubitak tekuće godine
C. Kratkotrajna imovina	**B. Dugoročna rezerviranja**
I. Zalihe	
II. Potraživanja	**C. Dugoročne obveze**
III. Financijska imovina	
IV. Novac u banci i blagajni	**D. Kratkoročne obveze**
D. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	**E. Odgođeno plaćanje troškova i prihodi budućeg razdoblja**
E. Gubitak iznad visine kapitala	**F. Ukupna pasiva**
F. Ukupna aktiva	**G. Izvanbilančni zapisi**
G.Izvanbilančni zapisi	

Izvor: vlastita izrada prema Vidučić, LJ. (2008). *Financijski menadžment VI. Izdanje*. str. 367.

Tablica 2.1 prikazuje skraćenu bilanca koja se sastoji od aktive i pasive. Aktiva je imovina određenog poduzeća, te se dijeli na kratkoročnu (tekuću ili obrtnu) i dugoročnu (stalnu ili fiksnu) i to prema kriteriju u kojem vremenskom periodu može biti pretvorena u novac. *„Detaljnije imovina je iskazana u različitim oblicima (materijalna imovina, financijska*

imovina, zalihe robe, proizvoda, materijala, novac, potraživanja). Kod imovine je važno znati da ona po svojim karakteristika često mijenja oblik" (npr. osoba posjeduje novac – kupi robu,pa zatim proda robu – nastaje potraživanje itd).[2]

Pasivu predstavljaju izvori imovine. Prema vlasništvu izvori mogu biti vlastiti (kapital ili glavnica) i tuđi (obveze). Prema ročnosti dijele se na kratkoročne i dugoročne. *„Vlastiti kapital također predstavlja obvezu jedino što takva obveza nema dospijeće, a dijeli se na dio koji je uložen i dio koji je zarađen poslovanjem. Iz tog razloga takva vrsta izvora imovine je kvalitetnija za poslovni subjekt od tuđih izvora budući da tuđe izvore imovine treba u budućnosti vratiti kreditorima, dobavljačima i ostalima."*[3]

2.2 RAČUN DOBITI I GUBITKA

Za razliku od bilance koja daje informaciju o imovini, obvezama i kapitalu na određeni dan, račun dobitka i gubitka daje informaciju koliko je poduzeće ostvarilo prihoda, rashoda, dobitka, gubitka, te kolika je obveza poreza na dobit nastala iz poslovanja u promatranom razdoblju. *„Prihodi nastaju kao posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza, a rashodi su posljedica smanjenja imovine i povećanja obveza."*[4] Tablica 2.2 prikazuje skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka.

[2] Jozić, I. (2010). *Što nam prikazuju osnovni financijski izvještaji?* Dostupno na: https://profitiraj.hr/sto-nam-prikazuju-osnovni-financijski-izvjestaji/ (pristupano 13.2.2021.)
[3] Jozić, I. (2010). *Što nam prikazuju osnovni financijski izvještaji?* Dostupno na: https://profitiraj.hr/sto-nam-prikazuju-osnovni-financijski-izvjestaji/ (pristupano 13.2.2021.)
[4] Jozić, I. (2010). *Što nam prikazuju osnovni financijski izvještaji?* Dostupno na: https://profitiraj.hr/sto-nam-prikazuju-osnovni-financijski-izvjestaji/ (pristupano 14.2.2021.)

Tablica 2.2 Skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka (za razdoblje jedne izvještajne godine)

Redni br.	Pozicija
1.	**Prihod iz osnovne djelatnosti**
2.	**Rashodi iz osnovne djelatnosti**
3.	**Prihodi iz drugih aktivnosti**
4.	**Rashodi iz drugih aktivnosti**
5.	**Izvanredni prihodi**
6.	**Izvanredni rashodi**
7a.	**Dobitak prije oporezivanja (1+3+5 minus 2+4+6)**
7b.	**Gubitak prije oporezivanja (2+4+6 minus 1+3+5)**
8.	**Porez na dobitak ili gubitak**
9a.	**Dobitak financijske godine (7a.-8)**
9b.	**Gubitak financijske godine (7b +8 ili 8-7a)**

Izvor: vlastita izrada prema Vidučić, LJ. (2008). *Financijski menadžment VI. Izdanje*. str. 369.

Jednostavnije rečeno, račun dobiti i gubitka pokazuje profitabilnost poduzeća tijekom nekog vremenskog razdoblja. Prihodi se mogu dijeliti na redovne, odnosno poslovne i financijske te izvanredne. Na isti način dijele se i rashodi, ali uz dodatak amortizacije kao dijela redovnih rashoda (Vidučić, 2008). *„Često poduzetnici ne znaju da amortizacija nije obveza poduzetnika i ne uzrokuje novčane izdatke što treba uzeti u obzir pri analizi uspješnosti poslovanja. Također pri svakoj detaljnijoj analizi treba jasno odvojiti redovne od izvanrednih aktivnosti budući da, kako im i samo ime govori, one nisu stalnog karaktera i ne moraju se ponoviti i u sljedećim razdobljima.“*[5]

Budući da će u radu biti prikazani i troškovi poslovanja, potrebno je objasniti razliku između troškova i rashoda. Rashodi su širi pojam od troškova, i mogu se podijeliti na poslovne rashode i neposlovne rashode. *„Kad je trošenje vrijednosti uvjetovano temeljnom zadaćom*

[5] Jozić, I. (2010). *Što nam prikazuju osnovni financijski izvještaji?* Dostupno na: https://profitiraj.hr/sto-nam-prikazuju-osnovni-financijski-izvjestaji/ (pristupano 14.2.2021.)

poduzeća, tj. proizvodnjom finalnih proizvoda ili pružanjem usluga, tada se takvo trošenje vrijednosti odnosno takvi rashodi nazivaju poslovnim rashodima. Unutar poslovnih rashoda valja praviti jasnu razliku između izvanrednih poslovnih rashoda i ukalkuliranih (redovitih) poslovnih rashoda odnosno troškova. Izvanredni poslovni rashodi, iako su vezani uz izvršenje temeljne zadaće poduzeća, oni nastaju ne samo zbog nastupanja nepredvidivih okolnosti, različite štete izazvane djelovanjem viših sila na primjer, nego i zbog vremenskog usklađivanja koje knjigovodstvu zakonski propisi nameću i nalažu" Troškovi spadaju pod poslovne rashode te podrazumijevaju samo one rashode kod kojih je moguće uspostaviti vezu s ciljem trošenja vrijednosti (Santini, 2006: 4-5).

Prema položaju u financijskim izvještajima troškovi se mogu podijeliti na nedospjele i dospjele troškove gdje je bitno razlikovati koje troškove svrstavamo u bilancu, a koje u račun dobiti i gubitka. *„Ako krenemo od nedospjelih i dospjelih troškova, može se reći da u bilancu svrstavamo nedospjele troškove, odnosno one koji su uključeni u vrijednost zaliha, a koji postaju rashod u trenutku prodaje, uništenjem ili darovanjem. Nasuprot nedospjelim troškovima postoje dospjeli troškovi koji se prikazuju u izvještaju od dobiti. To su troškovi koji su rashod u trenutku nastanka i u koje se ubrajaju troškovi koji nisu uključeni u vrijednost zaliha poslovnog subjekta. Troškovi sirovina, rezervnih dijelova, direktnog materijala i slično se tijekom proces proizvodnje pretvaraju u korisne učinke, odnosno proizvode ili usluge pa se nazivaju primarnim troškovima. Troškovi nastali u procesu konverzije primarnih sirovina u gotove proizvode se nazivaju troškovima konverzije"* (Belak, 2009: 61).

2.3 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA

Izvještaj o promjenama glavnice (kapitala) je jedan od pet temeljnih financijskih izvještaja i prikazuje promjene kapitala, odnosno kako se kapital mijenja od početka do kraja obračunskog razdoblja.[6] Kapital društva sastoji se od uloženog i zadržanog kapitala, a ukupni kapital može se raščlaniti na šest dijelova koji su prikazani u tablici 2.3.

[6]Alpha Capitalis tim. (n.d.). *Izvještaj o promjenama kapitala*. Dostupno na: https://alphacapitalis.com/glossary/izvjestaj-o-promjenama-kapitala/ (pristupano 14.2.2021.)

Tablica 2.3 Dijelovi ukupnog kapitala

	UKUPNI KAPITAL
1	UPISANI KAPITAL
2	PREMIJE NA EMITIRANE DIONICE
3	REVALORIZACIJSKE REZERVE
4	REZERVE
4.1	ZAKONSKE REZERVE
4.2	REZERVE ZA VLASTITE DIONICE
4.3	STRUKTURALNE REZERVE
4.4	OSTALE REZERVE
5	ZADRŽANA DOBITI ILI PRENESENI GUBITAK
6	DOBIT ILI GUBITAK TEKUĆE GODINE

Izvor: izrada autora prema podatcima Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008). *Analiza financijskih izvještaja (2. prošireno izdanje)*. str. 87

„Najznačajnije promijene u kapitalu, u pravilu, proizlaze iz zadržane dobiti. Iznos zadržane dobiti povećava se stvaranjem dobiti, a smanjuje se za iznos ostvarenog gubitka te za iznos dividendi. Ovakva forma izvještaja ima za cilj prikazati promjene na računu kapitala koji proizlaze iz zadržane dobiti. Utvrđivanjem zadržane dobiti upravni odbor vodi politiku dividendi, npr. manji iznos odobrenih dividendi znači veći iznos dobiti koji ostaje na raspolaganju poduzeću“ (Žager i sur., 2008: 87).

2.4 IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU

„Izvještaj o gotovinskom tijeku daje informacije o izvorima i upotrebi gotovine tijekom izvještajnog razdoblja, ali predstavlja i bazu za planiranjebudućih gotovinskih tijekova i

potreba za financiranjem" (Vidučić, 2008: 371). Novčani tok sastoji se od priljeva i odljeva novca i novčanih ekvivalenata. Novac obuhvaća novac u blagajni te depozite po viđenju.

Kako bi se došlo do informacija o sposobnosti poduzeća da stvara novac iz redovitih aktivnosti, odnosno o tome da li je to dovoljno za normalno poslovanje, primitci i izdatci se mogu podijeliti na one nastale iz:

- poslovne aktivnosti,
- investicijske aktivnosti,
- financijske aktivnosti

„Poslovne aktivnosti vezane su za tekuće poslovanje tvrtke i račune bilance koji se odnose na kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze, te amortizaciju. Svrha ovih aktivnosti je ostvarenje neto dobitka. Investicijske aktivnosti rezultat su investiranja i dezinvestiranja u realnu imovinu, te dugoročnog investiranja i dezinvestiranja u financijsku imovinu. Financijske aktivnosti rezultat su prikupljanja novca za tekuće poslovanje i investiranje tvrtke, te servisiranja pritom preuzetih obveza."[7]

2.5 BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz financijske izvještaje je dopuna informacija prethodno navedenim financijskim izvješćima s ciljem boljeg razumijevanja temeljnih godišnjih financijskih izvještaja.[8]

Bilješke su jedan od obveznih godišnjih izvještaja te su ih prema zakonu dužni sastavljati i predati:"

1. *trgovačko društvo i trgovac pojedinac određeni propisima kojima se uređuju trgovačka društva*
2. *podružnica poduzetnika sa sjedištem u drugoj državi članici ili trećoj državi, u Republici Hrvatskoj, kako je određeno propisima kojima se uređuju trgovačka društva*

[7] Vidučić, Lj. (2012): Financijski menadžment, RRIF plus d.o.o., Zagreb, str. 381.
[8] Ivanković, D. (2020). *Bilješke uz godišnje financijske izvještaje*. Dostupno na: https://www.minimax.hr/blog-biljeske-godisnje-financijske-izvjestaje/ (pristupano 14.2.2021.)

3. *poslovna jedinica poduzetnika iz točke 1. sa sjedištem u drugoj državi članici ili trećoj državi ako prema propisima te države ne postoji obveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja financijskih izvještaja te poslovna jedinica poduzetnika iz države članice ili treće države koji su obveznici poreza na dobit sukladno propisima kojima se uređuju porezi, osim odredbi kojima se uređuje konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja, revizija godišnjih financijskih izvještaja, godišnje izvješće i javna objava*
4. *svaka pravna i fizička osoba, koja je obveznik poreza na dobit za svoju cjelokupnu djelatnost sukladno propisima kojima se uređuju porezi, osim odredbi kojima se uređuje konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja, revizija godišnjih financijskih izvještaja, godišnje izvješće i javna objava.“*[9]

[9] Ivanković, D. (2020). *Bilješke uz godišnje financijske izvještaje*. Dostupno na: https://www.minimax.hr/blog-biljeske-godisnje-financijske-izvjestaje/ (pristupano 14.2.2021.)

3 TEMELJNI PODACI O HRVATSKOJ POŠTANSKOJ BANCI (HPB) D.D.

Hrvatska poštanska banka najveća je banka u hrvatskom vlasništvu, te po ukupnoj imovini zauzima šesto mjesto u Hrvatskoj. Misija kojom su orijentirani usmjerena je na stvaranju uvjeta za bolji život u Hrvatskoj, dok vizija ide u smjeru banke u hrvatskom vlasništvu s relevantnim tržišnim utjecajem koja na najbolji način brine o klijentima, dioničarima i zajednici. Kroz dato poglavlje prikazani su temeljni podatci Hrvatske poštanske banke, njezina povijest poslovanja i vlasnička struktura društva.

3.1 OPĆI PODACI O TVRTKI HPB D. D.

Hrvatska poštanska banka, dioničko društvo dio je grupe povezanih osoba u smislu Zakona o kreditnim institucijama i stopostotni je član u sljedećim društvima, s kojima čini HPB Grupu:[10]

- HPB Invest d.o.o.
- HPB-nekretnine d.o.o.

Slika 3.1 Logo Hrvatske poštanske banke d. d.

HPB
HRVATSKA POŠTANSKA BANKA

[10]HPB. (2019). *Godišnje izvješće za 2019. godinu*. Dostupno na: https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/03/HPB-Godi%C5%A1nje-izvje%C5%A1%C4%87e-2019..pdf (pristupano 14.2.2021.)

Izvor:HUB. (2019.) *Hrvatska poštanska banka d. d.* Dostupno na: https://www.hub.hr/hr/hrvatska-postanska-banka-dd (pristupano 14.2.2021.)

Banka obavlja sve bankovne i financijske usluge od kojih se glavne djelatnosti i stvarne aktivnosti odnose na poslovanje sa stanovništvom i poslovanje s gospodarstvom, među kojima su najznačajnije:

- *„sve vrste depozitnih i kreditnih proizvoda i usluga za pravne i fizičke osobe u domaćoj i stranoj valuti,*
- *usluge transakcijskog poslovanja (kunski i devizni platni promet),*
- *usluge izdavanja garancija, avala i drugih oblika jamstava,*
- *usluge factoringa, financijskog najma (leasing),*
- *usluge kupoprodaje i druge usluge vezane za vrijednosne papire,*
- *usluge vezane uz poslove kreditiranja, kao npr. prikupljanje podataka, izrada analiza i davanje informacija o kreditnoj sposobnosti pravnih i fizičkih osoba koje samostalno obavljaju djelatnost,*
- *obavljanje poslova vezanih uz prodaju polica osiguranja u skladu s propisima koji uređuju osiguranje,*
- *izdavanje elektroničkog novca,*
- *izdavanje drugih instrumenata plaćanja i upravljanje njima ako se pružanje ovih usluga ne smatra pružanjem platnih usluga u skladu s posebnim zakonom,*
- *ostali bankovni proizvodi i usluge (sefovi, Western Union usluge).“*[11]

Slika 3.2 prikazuje poslovanje Hrvatske poštanske banke d. d. u Republici Hrvatskoj. Poslovanje sa stanovništvom HPB obavlja putem vlastite poslovne mreže koju čini 9 regionalnih centara, 52 poslovnice i 6 ispostava, te putem distributivnog kanala Hrvatske pošte više od 1.000 poštanskih ureda raspoređenih na cijelom teritoriju Republike Hrvatske. Na kraju 2019. godine, banka broji 573 tisuće klijenata, od čega je 26 tisuća novih.

Slika 3.2 Poslovanje HPB-a u Republici Hrvatskoj

[11] HPB. (2019). *Godišnje izvješće za 2019. godinu*. Dostupno na: https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/03/HPB-Godi%C5%A1nje-izvje%C5%A1%C4%87e-2019..pdf, str. 21. (pristupano 20.2.2021.)

Izvor: HPB. (2019). *Godišnje izvješće za 2019. godinu*. Dostupno na: https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/03/HPB-Godi%C5%A1nje-izvje%C5%A1%C4%87e-2019..pdf str.29. (pristupano 21.2.2021.)

3.2 POVIJEST HPB-A D. D.

„Hrvatska poštanska banka osnovana je u listopadu 1991. godine u vlasništvu Hrvatske pošte. U 29 godina poslovanja mijenjala je vlasničku strukturu, uvijek u okvirima državnog vlasništva, imala je uspone i padove i s vremenom ostala jedina banka u hrvatskom vlasništvu s tržišnim udjelom većim od 1 posto.“[12]

2003. godine u Splitu je otvorena prva podružnica HPB, dok 2010. godine Republika Hrvatska postaje većinski vlasnik HPB nakon izvršene dokapitalizacije. Također, je banka bila dokapitalizirana 2015, godine od strane privatnih dioničara.[13] *„Paralelno je provedena reorganizacija koja je rezultirala s dvije najprofitabilnije godine od osnivanja Banke,*

[12] HPB. (2021). *Osnovne informacije.* Dostupno na: https://www.hpb.hr/o-nama/osnovne-informacije (pristupano 15.2.2021.)
[13] HPB. (2019). *Godišnje izvješće za 2019. godinu*. Dostupno na: https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/03/HPB-Godi%C5%A1nje-izvje%C5%A1%C4%87e-2019..pdf (pristupano 15.2.2021.)

snažnim rastom tržišnih udjela i nekoliko nagrada iz područja digitalnog bankarstva. Tijekom 2019. godine Hrvatska poštanska banka pripojila je Jadransku banku i HPB-Stambenu štedionicu."[14] Hrvatska poštanska banka danas broji više od 600 000 klijenata, imovinu od preko 23,9 milijardi kuna, te kapital veći od 2,37 milijardi kuna.

3.3 VLASNIČKA STRUKTURA HPB-A D. D.

Hrvatska poštanska banka je u 74% direktnom ili indirektnom vlasništvu Republike Hrvatske. Na dan 31. prosinca 2019. godine vlasnička struktura društva je:

Slika 3.3 Vlasnička struktura HPB-a d. d.

Izvor: HPB. (2019). *Godišnje izvješće za 2019. godinu*. Dostupno na: https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/03/HPB-Godi%C5%A1nje-izvje%C5%A1%C4%87e-2019..pdf (pristupano 15.2.2021.)

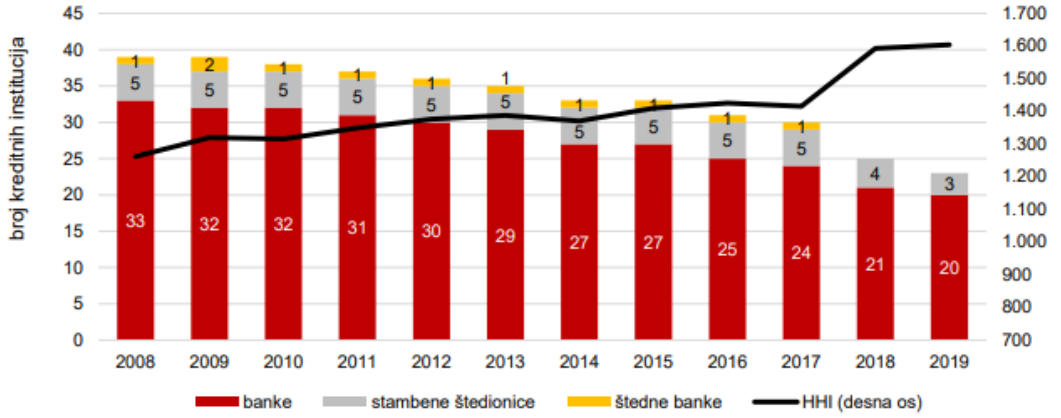
Iz slike 3.3 je vidljivo da Ministarstvo državne imovine upravlja vlasničkim udjelom od oko 51%, oko 23% pripada trgovačkim društvima u vlasništvu Republike Hrvatske i ostalih povezanih osoba (DAB, HP, ostali), dok je oko 25% u vlasništvu privatnih dioničara.

[14] HPB. (2021). *Osnovne informacije.* Dostupno na: https://www.hpb.hr/o-nama/osnovne-informacije (pristupano 15.2.2021.)

3.4 POSLOVNO OKRUŽENJE BANAKA

Kroz godine koje su iza nas broj kreditnih institucija na tržištu Republike Hrvatske se smanjivao prvenstveno kao rezultat konsolidacije tržišta te prestanka poslovanja manjih banaka. Na kraju 2019. godine, na tržištu je aktualno 20 poslovnih banaka te 3 stambene štedionice.

Slika 3.4 Kreditne institucije u Republici Hrvatskoj u vremenskom razdoblju od 2008.-2019. godine

Izvor: HPB. (2019). *Godišnje izvješće za 2019. godinu*. Dostupno na: https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/03/HPB-Godi%C5%A1nje-izvje%C5%A1%C4%87e-2019..pdf (pristupano 22.2.2021.)

„Najbitnije transakcije unatrag nekoliko godina odnose se na pripajanje Jadranske banke d.d. Šibenik i HPB Stambene štedionice d.d. HPB-u, OTP Splitske banke d.d. OTP banci Hrvatska d.d., čime je ta institucija skočila na četvrto mjesto po visini imovine na domaćem tržištu, pripajanje Prve stambene štedionice d.d. Zagrebačkoj banci d.d. i pripajanje Veneto banke d.d. Privrednoj banci Zagreb d.d. [15]

Na ovaj način je koncentracija sektora, mjerena tržišnim udjelom najvećih 5 banaka, porasla s već visokih 74% u 2017. na preko 80% krajem 2019. godine. Herfindahl-Hirschmanov indeks koncentracije imovine kreditnih institucija je nakon višegodišnjeg kontinuiranog

[15] HPB. (2019). *Godišnji financijski izvještaj za 2019. godinu*. Dostupno na: https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/03/HPB-Godi%C5%A1nje-izvje%C5%A1%C4%87e-2019..pdf str.15 (pristupano 22.2.2021.)

blagog rasta, a zbog realiziranih poslovnih kombinacija u 2018. i 2019., prešao preko razine od 1.600 bodova, a što označava umjereno koncentrirano tržište."[16]

Osim HPB-a, na hrvatskom tržištu posluju još: Addiko Bank d.d., Zagreb, Agram banka d.d., Zagreb, Banka Kovanica d.d., Varaždin, Croatia banka d.d., Zagreb, Erste&Steiermärkische Bank d.d., Rijeka, Imex banka d.d., Split, Istarska kreditna banka Umag d.d., Umag, J&T banka d.d., Varaždin, Karlovačka banka d.d., Karlovac, KentBank d.d., Zagreb, OTP banka d.d., Split, Partner banka d.d., Zagreb, Podravska banka d.d., Koprivnica, Privredna banka Zagreb d.d., Zagreb, Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb, Samoborska banka d.d., Samobor, Sberbank d.d., Zagreb, Slatinska banka d.d., Slatina, Zagrebačka banka d.d., Zagreb, te stambene štedionice: PBZ stambena štedionica d.d., Zagreb, Raiffeisen stambena štedionica d.d., Zagreb, Wüstenrot stambena štedionica d.d., Zagreb.[17] HPB je uz Croatia banku jedna od dvije preostale državne banke, *„te je na dan 31.12.2019. zauzimala šesto mjesto među kreditnim institucijama u RH po veličini aktive, nakon uspješnog pripajanja Jadranske banke d.d. Šibenik i HPB-Stambene štedionice d.d., s tržišnim udjelom 5,53 posto."*[18]

[16] HPB. (2019). *Godišnji financijski izvještaj za 2019. godinu*. Dostupno na: https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/03/HPB-Godi%C5%A1nje-izvje%C5%A1%C4%87e-2019..pdf str.15 (pristupano 22.2.2021.)
[17] HNB. (2015). *Kreditne institucije*. Dostupno na: https://www.hnb.hr/temeljne-funkcije/supervizija/popis-kreditnih-institucija (pristupano 22.2.2.2021.)
[18] HPB. (2019). *Godišnji financijski izvještaj za 2019. godinu*. Dostupno na: https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/03/HPB-Godi%C5%A1nje-izvje%C5%A1%C4%87e-2019..pdf str.15 (pristupano 22.2.2021.)

4 ANALIZA POSLOVANJA HRVATSKE POŠTANSKE BANKE D. D.

U ovom poglavlju prikazana je analiza poslovanja Hrvatske poštanske banke u 2019. godini. Analiza je bazirana na usporedbi brojčanih pokazatelja s godinom ranije, temeljem podataka dostupnih na službenoj web stranici HPB-a, te temeljem godišnjih financijskih izvještaja dostupnih na stranicama Zagrebačke burze. Također, će se izračunati i interpretirati značajni financijski pokazatelji.

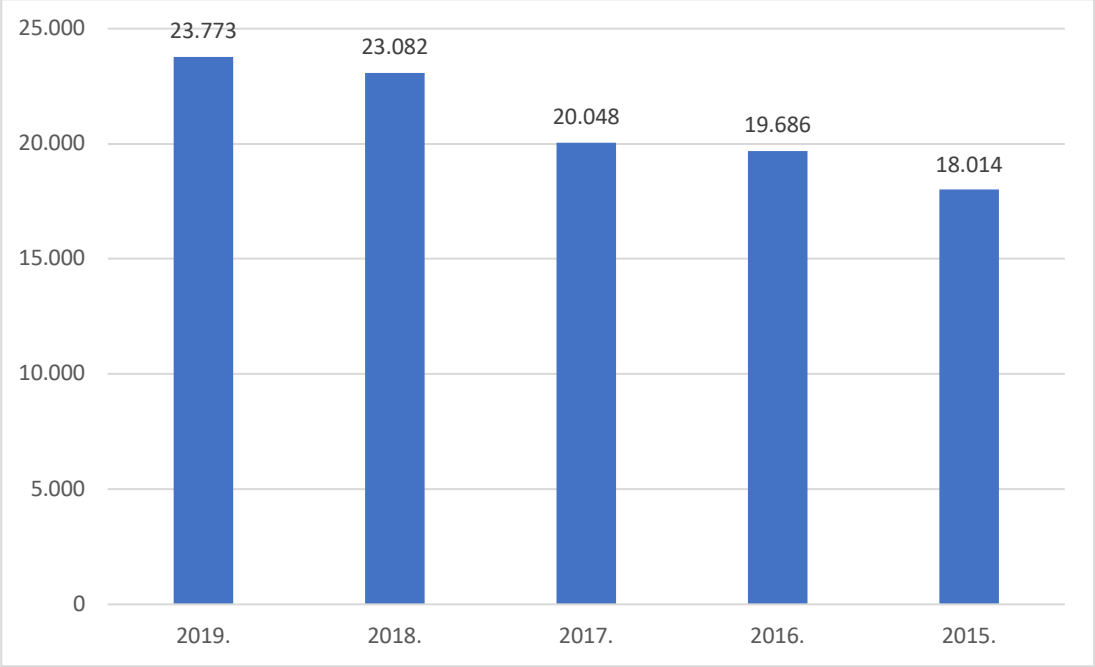
Tablica 4.1 Bilanca hrvatske poštanske banke d. d. za 2019. godinu

u '000 kn	Bilješke	31.12.2019.	31.12.2018.
IMOVINA			
Novac i računi kod banaka	5	2.771.242	4.177.071
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	6	1.558.207	1.526.838
Krediti i potraživanja od banaka	7	247.640	404.855
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	8	634.070	841.146
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	9	4.640.205	4.060.147
Financijska ulaganja po amortiziranom trošku	10	4.300	75.250
Krediti i potraživanja od komitenata	11	13.334.456	11.529.074
Imovina namijenjena prodaji	12	20.000	20.000
Nekretnine, oprema i imovina s pravom upotrebe	14	259.600	146.182
Ulaganja u nekretnine	15	72.759	55.278
Nematerijalna imovina	16	110.130	115.633
Neto odgođena porezna imovina		3.839	-
Pretplaćeni porez na dobit		2.558	994
Ostala imovina	18	114.454	129.746
UKUPNO IMOVINA		**23.773.460**	**23.082.212**
OBVEZE			
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	19	863	445
Depoziti banaka	20	11.216	64.292
Depoziti komitenata	21	20.051.324	20.079.048
Uzeti krediti	22	981.175	633.281
Rezervacije za obveze i troškove	23	182.595	107.681
Neto odgođena porezna obveza		-	2.134
Obveza za porez na dobit		-	35
Ostale obveze	24	169.567	179.533
UKUPNO OBVEZE		**21.396.741**	**21.066.450**
KAPITAL I REZERVE			
Dionički kapital	25	1.214.775	1.214.775
Kapitalni dobitak	25	-	-
Vlastite dionice	25	(477)	(477)
Rezerva za vlastite dionice	25	4.477	4.477
Zakonska rezerva	25	23.718	16.126
Ostale rezerve	25	511.366	443.030
Rezerva za fer vrijednosti	25	314.658	100.548
Revalorizacijska rezerva	25	659	719
Zadržana dobit	25	307.542	236.564
UKUPNO KAPITAL I REZERVE		**2.376.719**	**2.015.762**
UKUPNO OBVEZE, KAPITAL I REZERVE		**23.773.460**	**23.082.212**

Izvor: HPB. (2019). *Godišnje izvješće za 2019. godinu*. Dostupno na: https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/03/HPB-Godi%C5%A1nje-izvje%C5%A1%C4%87e-2019..pdf (pristupano 19.2.2021.)

Na dan 31. prosinca 2019. godine ukupna aktiva i pasiva Hrvatske poštanske banke, koja se sastoji od imovine, obveze i kapitala iznosila je 23.777.460.000 kn. Uspoređujući je s istim danom prethodne godine, vidljivo je povećanje od skoro 700 milijuna kuna. Gledajući samu strukturu aktive, u njoj dominiraju krediti i potraživanja od komitenata koji čine 56%, odnosno oko 13,3 milijuna kuna. Što se tiče pasive, vidljivo je da dominiraju obveze, i to prvenstveno depoziti komitenta s oko 20 milijuna kuna, što čini oko 84% cijele pasive.

Graf 4.1 Kretanje aktive HPB-a kroz vremensko razdoblje od 2015-2019. godine

Izvor: samostalna izrada autora prema podacima sa službene stranice Hrvatske poštanske banke

Na grafu 4.1 je vidljiv progres povećanja ukupne aktive, odnosno imovine kroz godine. Ukupna aktiva se u 4 godine, odnosno u periodu od 2015. do 2019. godine, povećana za oko 5,7 milijuna kuna.

Nakon prikazane bilance i kretanja imovine analizirane banke, sada će se prikazati analiza računa dobiti i gubitka.

Račun dobiti i gubitka, kao što smo već ranije napomenuli predstavlja jedan od pet temeljnih financijskih izvještaja društva, a pokazuje uspješnost poslovanja poduzeća kroz određeno

vremensko razdoblje. Iz prikazanog RDG-a vidljivo je da je banka na kraju godine ostvarila bruto dobit u iznosu od oko 95 milijuna kuna, što je za 48,7% manje nego godinu ranije. Uočljivo je da je dobit ostvarena nakon plaćanja poreza veća nego dobit prije plaćanja poreza, odnosno iznosi 143,7 milijuna kuna, što je prvenstveno rezultat priznavanja odgođene porezne imovine u iznosu od 79,8 milijuna kuna temeljem neiskorištenih akumuliranih poreznih gubitaka iz pripojenja Jadranske banke. Gledajući samu strukturu računa dobiti i gubitka, vidljivo je povećanje svih stavki koji se odnose na prihodovnu stranu proračuna, što bi uz dobru kontrolu rashodovne strane trebalo dovesti do boljeg konačnog financijskog rezultata, ali budući da dinamika rasta troškova nije pratila dinamiku rasta prihoda, odnosno trošak poslovanja u 2019. godini porastao s prethodnih 574,5 milijuna kuna na 738,7 milijuna kuna, manja neto dobit je očekivana.

Tablica 4.2 Račun dobiti i gubitka HPB-a za 2019. godinu

	Bilješke	2019. '000 kn	2018. '000 kn
Prihod od kamata i slični prihodi	26	600.840	606.625
Rashod od kamata i slični rashodi	27	(64.871)	(92.239)
Neto prihod od kamata		**535.969**	**514.386**
Prihod od naknada i provizija	28	527.494	513.501
Rashod od naknada i provizija	29	(327.852)	(321.386)
Neto prihod od naknada i provizija		**199.642**	**192.115**
Dobici umanjeni za gubitke od vrijednosnica po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	30	38.096	(2.537)
Dobici umanjeni za gubitke od vrijednosnica po FV kroz ostatalu sveobuhvatnu dobit/raspoloživih za prodaju	31a	5.158	4.637
Dobici umanjeni za gubitke od trgovanja stranim valutama	31b	50.234	46.406
Ostali prihodi iz poslovanja	32	4.748	4.818
Prihod od trgovanja i ostali prihodi		**98.235**	**53.324**
Prihod iz poslovanja		**833.846**	**759.825**
Opći i administrativni troškovi	33	(435.031)	(411.719)
Amortizacija	14,15,16	(75.880)	(45.271)
Gubici od umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja od komitenata i ostale imovine	34	(163.110)	(128.775)
Rezerviranja za obveze i troškove	23	(64.758)	11.251
Troškovi poslovanja		**(738.778)**	**(574.514)**
DOBIT PRIJE POREZA		**95.068**	**185.311**
Porezni (trošak)	35	48.704	(33.452)
DOBIT ZA GODINU		**143.773**	**151.859**

Izvor: HPB. (2019). *Godišnji financijski izvještaj za 2019. godinu*. Dostupno na: https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/03/HPB-Godi%C5%A1nje-izvje%C5%A1%C4%87e-2019..pdf str. 83. (pristupano 21.2.2021.)

U tablici 4.3 je vidljiva struktura troškova poslovanja. Ukupni troškovi poslovanja u 2019. godini iznosili su oko 738,7 milijuna kuna, što je u odnosu na 574,5 milijuna iz 2018. godine povećanje od oko 28%. Vidljivo je povećanje svih stavki koje čine trošak poslovanja, a u samoj strukturi dominiraju opći i administrativni troškovi s 435 milijuna kuna, te gubitci od umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja od komitenata i ostale imovine sa 163,1 milijuna kuna.

Tablica 4.3 Troškovi poslovanja Hrvatske poštanske banke d. d.

′000 kuna	2019. godina	2018. godina
Opći i administrativni troškovi	435.031	411.719
Amortizacija	75.880	45.271
Gubitci od umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja od komitenata i ostale imovine	163.110	128.775
Rezerviranja za ostale obveze i troškove	64.758	11.251
Troškovi poslovanja	738.778	574.514

Izvor: izrada autora prema podatcima dostupnim iz računu dobiti i gubitka HPB-a

Na temelju prethodno prikazanih podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka, izračunati su značajni financijski pokazatelji za poslovanje Hrvatske poštanske banke d. d. koji su prikazani u tablici 4.4. Koeficijent zaduženosti predstavlja omjer ukupnih obveza i ukupne imovine te pokazuje u kolikoj mjeri poduzeće koristi dugove (obveze) za financiranje svojeg poslovanja. Ekonomičnost ukupnog poslovanja računa se kao omjer ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, te u pravilu mora biti veća od 1 jer to znači da poduzeće posluje s dobiti.

Prinos na dionički kapital ili ROE pokazuje sposobnost poduzeća da ostvaruje dodane vrijednosti za vlasnike. *„Stvaranje dodane vrijednosti poduzeću postiže se ostvarivanjem pozitivnoga poslovnog rezultata, odnosno poslovanja s dobiti. Rentabilnost vlastitoga kapitala ukazuje na to koliko je poduzeće u jednome obračunskom razdoblju uspjelo relativno*

promatrano ostvariti povrat u odnosu na uloženi kapital" Poželjno je da ROE bude što veći jer će tako vlasnici kapitala brže ostvariti povrat investiranih sredstava u poslovanje poduzeća.[19] *„Pokazatelj povrata na imovinu (ROA) pokazuje sposobnost tvrtke da korištenjem raspoložive imovine ostvari dobit, odnosno predstavlja također mjeru snage zarade tvrtke. Pokazuje koliko je lipa tvrtka zaradila na svaku kunu imovine. Usporedbom ove stope s kamatnom stopom može se zaključiti isplati li se tvrtki zaduživati, jer je razlika između ROA i kamatne stope financijska korist od zaduživanja koja pripada dioničarima"* (Vidučić, 2008: 394).

Tablica 4.4 Financijski pokazatelji Hrvatske poštanske banke d. d.

Pokazatelji	2019.	2018.
Koeficijent zaduženosti	0,90	0,91
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,13	1,32
Prinos na dionički kapital (ROE)	12,09%	12.84%
Prinos na aktivu (ROA)	0,62%	0,68%
Omjer troškova poslovanja u prihodu iz poslovanja	61,36%	61,98%

Izvor: vlastita izrada autora prema podacima sa službene stranice Hrvatske poštanske banke d. d.

Tablica 4.4 prikazuje neke od značajnijih financijskih pokazatelja Hrvatske poštanske banke d. d. za 2018. i 2019. godinu. Na temelju pokazatelja zaduženosti može se vidjeti da se analizirana banka pretežito financira dugovima odnosno obvezama čak 90% što znači da samo 10% koristi vlastite izvore financiranja. Zapravo to nije neobično jer uglavnom posluje s kreditima svojih klijenata. Sukladno time, ekonomičnost ukupnog poslovanja pokazuje da ostvaruje dobit prilikom svojeg poslovanja, iako je uočeno smanjenje pokazatelja u 2019. godini s obzirom na prethodnu, što znači da pravilno upotrebljava svojim prihodima,

[19] Ježovita, A. i Žager, L. (2014). *Ocjena zaduženosti poduzeća pokazatelja profitabilnosti*. U: A. Pavković, H. Josić (ur.), Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu. Sveučilište u Zagrebu. Ekonomski fakultet Zagreb. (str. 1–22). Zagreb, Hrvatska. Dostupno na: file:///C:/Users/User/Downloads/KB1%20(10).pdfn (21. 2. 2021.).

rashodima, imovinom i izvorima financiranja. Prinos na dionički kapital u 2019 iznosi 12,09% što znači kako poduzeće ostvaruje 0,12 novčanih jedinica na jednu jedinicu vlastita kapitala. Neto rentabilnost imovine 2019. godine iznosi 0,62% što znači da poduzeće zarađuje 0,0062 novčanih jedinica na svaku novčanu jedinicu imovine. Omjer troškova poslovanja u prihodu iz poslovanja iznosi više od 60% u promatranim godinama, ali banka unatoč visokim troškovima uspijeva poslovati s pozitivnim financijskim rezultatom.

5 ZAKLJUČAK

Bankarski sektor ima veliku važnost u suvremenom gospodarstvu kako u svijetu, tako i u Republici Hrvatskoj. U Hrvatskoj banke zapošljavaju više od 20 tisuća ljudi i bankarski sustav čini 70% cjelokupnog financijskog sustava koje je mjereno veličinom aktive. Glavna uloga banaka je prenošenje sredstava od štediša prema ulagateljima. Dobar i djelotvoran bankarski sektor potiče akumuliranje štednje i omogućuje da se ona dodijeli najproduktivnijima, čime se potiču inovacije i gospodarski rast. Banke danas predstavljaju glavne financijske posrednike u svim europskim zemljama. S obzirom na sve navedeno i na činjenicu da je u Hrvatsko zastupljeno mnogo različitih banaka, odabrana je Hrvatska poštanska banka d.d. koja je jedna od dvije banke u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske, a ima značajan udio na tržištu bankarskog sektora.

U ovom radu provedena je analiza poslovanja Hrvatske poštanske banke na temelju dvaju temeljnih financijskih izvještaja, odnosno bilance i računa dobiti i gubitka. Analiza je napravljena na temelju ostvarenih financijskih rezultata u 2019. godini, s usporedbom ostvarenih rezultata u godini ranije te su izračunati i interpretirani ključni financijski pokazatelji za efikasno poslovanje analizirane banke s ciljem sagledavanja poslovanja banke prilikom upravljanja svojom imovinom i upravljanjem svojim troškovima i prihodima. Sagledavanjem bilance banke na dan 31. prosinca 2019. godine zaključilo se da se ukupna aktiva i pasiva povećala za oko 700 milijuna kuna, dok je iz analiziranog prikaza računa dobiti i gubitka vidljivo da je banka na kraju godine ostvarila bruto dobit u iznosu od oko 95 milijuna kuna, što je za 48,7% manje nego godinu ranije. Unatoč rastu prihoda, banka je ostvarila manju neto dobit budući da dinamika rasta troškova nije pratila dinamiku rasta prihoda, odnosno troškovi su rasli brže od prihoda.

Na temelju rezultata dobivenih iz financijskih pokazatelja, vidljivo je da je zaduženost Hrvatske poštanske banke za 2019. godinu 90% što znači da samo 10% koristi vlastite izvore financiranja. Unatoč visokim troškovima i zaduženjima, pokazatelj ekonomičnosti iznosi više od 1 što znači da pravilno koristi svoje prihode i posluje s pozitivnim financijski rezultatom. Financijski pokazatelji povrata na imovinu i kapital pokazuju da banka ostvaruje novčane jedinice na jednu jedinicu vlastitog kapitala i imovine. Na temelju svih obrađenih podataka, dolazi se do zaključka da Hrvatska poštanska banka ima visoku zaduženost, što je posljedica

poslovanja s kreditima i drugim zajmovima. Unatoč tomu, banka posluje s pozitivnim financijskim rezultatom i povećava svoju imovinu u 2019. godini, što znači da pravilno koristi svoji imovinu i efikasno upravlja svojim troškovima i prihodima.

6 IZJAVA

Izjava o autorstvu završnog rada i akademskoj čestitosti

Ime i prezime studenta: Ivana Pušelj

Matični broj studenta: 1-372/14-PEI

Naslov rada: Analiza poslovanja Hrvatske poštanske banke d. d.

Pod punom odgovornošću potvrđujem da je ovo moj autorski rad čiji niti jedan dio nije nastao kopiranjem ili plagiranjem tuđeg sadržaja. Prilikom izrade rada koristio sam tuđe materijale navedene u popisu literature, ali nisam kopirao niti jedan njihov dio, osim citata za koje sam naveo autora i izvor te ih jasno označio znakovima navodnika. U slučaju da se u bilo kojem trenutku dokaže suprotno, spreman sam snositi sve posljedice uključivo i poništenje javne isprave stečene dijelom i na temelju ovoga rada.

Potvrđujem da je elektronička verzija rada identična onoj tiskanoj te da je to verzija rada koju je odobrio mentor.

Datum	Potpis studenta
12.03.2021.	

7 LITERATURA

7.1 KNJIGE I ČLANCI

1. Belak, V. (2009). *Računovodstvo proizvodnje,* RRIF Plus, Zagreb
2. Ježovita, A. i Žager, L. (2014). *Ocjena zaduženosti poduzeća pokazatelja profitabilnosti*. U: A. Pavković, H. Josić (ur.), Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu. Sveučilište u Zagrebu. Ekonomski fakultet Zagreb. (str. 1–22). Zagreb, Hrvatska. Dostupno na: file:///C:/Users/User/Downloads/KB1%20(10).pdfn (21. 2. 2021.).
3. Santini, I. (2006). *Troškovi u poslovnom odlučivanju*. HIBIS d. o. o. Centar za ekonomski consulting. Zagreb
4. Vidučić, LJ. (2008). *Financijski menadžment VI. Izdanje*. Zagreb: RRiF-plus, d. o. o. za nakladništvo i poslovne usluge.
5. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008). *Analiza financijskih izvještaja (2. prošireno izdanje)*. Zagreb: Masmedia.

7.2 INTERNETSKI IZVORI

1. Alpha Capitalis tim. (n.d.). *Izvještaj o promjenama kapitala*. Dostupno na: https://alphacapitalis.com/glossary/izvjestaj-o-promjenama-kapitala/ (pristupano 14.2.2021.)
2. Bilješke uz financijske izvještaje, dostupno na:https://www.minimax.hr/blog-biljeske-godisnje-financijske-izvjestaje/ (pristupano 14.2.2021.)
3. HNB. (2015). *Kreditne institucije*. Dostupno na: https://www.hnb.hr/temeljne-funkcije/supervizija/popis-kreditnih-institucija (pristupano 22.2.2.2021.)
4. HPB. (2019). *Godišnji financijski izvještaj za 2019. godinu*. Dostupno na: https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/03/HPB-Godi%C5%A1nje-izvje%C5%A1%C4%87e-2019..pdf str.15 (pristupano 14.2.2021.)

5. HPB. (2021). *Osnovne informacije.* Dostupno na: https://www.hpb.hr/o-nama/osnovne-informacije (pristupano 15.2.2021.)
6. HUB. (2019.) Hrvatska poštanska banka d. d. Dostupno na: https://www.hub.hr/hr/hrvatska-postanska-banka-dd (pristupano 14.2.2021.)
7. Ivanković, D. (2020). *Bilješke uz godišnje financijske izvještaje*. Dostupno na: https://www.minimax.hr/blog-biljeske-godisnje-financijske-izvjestaje/ (pristupano 14.2.2021.)
8. Jozić, I. (2010). *Što nam prikazuju osnovni financijski izvještaji?* Dostupno na: https://profitiraj.hr/sto-nam-prikazuju-osnovni-financijski-izvjestaji/ (pristupano 12.2.2021.)

8 POPIS SLIKA I TABLICA

8.1 POPIS SLIKA

Slika 3.1 Logo Hrvatske Poštanske Banke d. d. 13
Slika 3.2 Poslovanje HPB-a u Republici Hrvatskoj..... 14
Slika 3.3 Vlasnička struktura HPB-a d. d. 16
Slika 3.4 Kreditne institucije u Republici Hrvatskoj u vremeskom razdoblju od 2008.-2019. godine..... 17

8.2 POPIS TABLICA

Tablica 2.1 Prikaz skraćene bilance (na određeni dan)..... 6
Tablica 2.2 Skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka (za razdoblje jedne izvještajne godine).... 8
Tablica 2.3 Dijelovi ukupnog kapitala..... 10
Tablica 4.1 Bilanca hrvatske poštanske banke d. d. za 2019. godinu..... 19
Tablica 4.2 Račun dobiti i gubitka HPB-a za 2019. godinu 21
Tablica 4.3 Troškovi poslovanja Hrvatske poštanske banke d. d. 22
Tablica 4.4 Financijski pokazatelji Hrvatske poštanske banke d. d. 23

8.3 POPIS GRAFOVA

Graf 4.1Kretanje aktive HPB-a kroz vremensko razdoblje od 2015-2019. godine..... 20

ŽIVOTOPIS

IVANA PUŠELJ

Sigetje 19
10090 Zagreb
Kontakt tel.: 099/849-0045
E-mail: ivana0612989@gmail.com

OSOBNE INFORMACIJE

Datum rođenja:
06.12.1989.
Državljanstvo: Hrvatsko

RADNO ISKUSTVO

2020-danas **Voditelj ureda**

ANTITALENT D.O.O., ZAGREB HRVATSKA

- Priprema i kontrola putnih naloga
- Vođene procesa naplate te kontrola likvidnosti poslovanja
- Kontrola, izdavanje i arhiviranje ulazne i izlazne dokumentacije za knjiženje
- Usklade salda konto kupaca i dobavljača
- Priprema i kontrola putnih naloga
- Logistička podrška pri putovanjima i organizaciji događaja
- Komunikacija s klijentima i dobavljačima
- Vođenje propisanih evidencija (o radnicima i sl.)
- Ostali poslovi po nalogu nadređenih s obzirom na djelokrug rada i odgovornosti

2018-2019 **Restaurant Manager**

MARKET LANE LTD, CORK CITY, IRSKA

- izbor i obuka novih zaposlenika
- organizacija radnog vremena zaposlenika
- upravljanje prodajom i kupcima
- održavanje radne okoline u timu i rješavanje sukoba
- nadgledanje i poticanje vrhunske usluge

06/2017-10/2017 **Bar Manager**

THE PINK CADILLAC DINER, NEW JERSEY, USA

- obuka novih zaposlenika
- primanje rezervacija i organizacija poslovanja

2015-2017 **Ugostitelj**

CAFFE BAR PARK, HOLJEVAC FRANJA D.O.O., ZAGREB, HRVATSKA

- posluživanje napitaka
- naručivanje robe

2013-2015 **Ugostitelj**

CAFFE BAR MACCHIATO, MAKI D.O.O., ZAPREŠIĆ, HRVATSKA

- posluživanje napitaka
- naručivanje robe i kontroliranje inventure
- osmišljavanje event događaja i promocija ponude

2008-2013 **Voditeljica ugostiteljskog objekta**

BUFFET BST, IVANA-DORA D.O.O., ZAPREŠIĆ, HRVATSKA

- priprema i posluživanje hrane i pića
- naručivanje robe i kontroliranje inventure
- unaprjeđivanje ponude i promocija
- briga o estetskom uređenju lokala
- analiza dnevnih izvještaja o ukupnom prometu, prodaji i radnim satima osoblja
- organizacija poslovanja i rukovođenje
- osmišljavanje event događaja

FORMALNO OBRAZOVANJE

2014-danas **VELEUČILIŠTE BALTAZAR ZAPREŠIĆ**

STUDIJ: poslovna ekonomija i financije

2004-2008 **SREDNJA ŠKOLA BAN JOSIP JELAČIĆ ZAPREŠIĆ**

SMJER: hotelijersko-turistički tehničar

OSOBNE VJEŠTINE I KOMPETENCIJE

STRANI JEZICI:

Engleski jezik: izvrsno poznavanje jezika u govoru i pismu
Njemački jezik: osnovno poznavanje jezika u govoru i pismu

TEHNIČKE VJEŠTINE I KOMPETENCIJE:

Aktivno korištenje MS Office paketa i Internet Explorera

DRUŠTVENE VJEŠTINE I KOMPETENCIJE:

Spremnost na timski rad stečene radom u ugostiteljstvu i društvenim aktivnostima te radom u inozemstvu, naglašena radna etika i odgovoran pristup povjerljivim podacima tvrtke, organiziranost, odlučnost i sposobnost motiviranja zaposlenika

HOBIJI:

Plivanje, skijanje, čitanje, tradicionalni ples

VOZAČKA DOZVOLA:

B

PRILOZI

u '000 kn	Bilješke	31.12.2019.	31.12.2018.
IMOVINA			
Novac i računi kod banaka	5	2.771.242	4.177.071
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	6	1.558.207	1.526.838
Krediti i potraživanja od banaka	7	247.640	404.855
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	8	634.070	841.146
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	9	4.640.205	4.060.147
Financijska ulaganja po amortiziranom trošku	10	4.300	75.250
Krediti i potraživanja od komitenata	11	13.334.456	11.529.074
Imovina namijenjena prodaji	12	20.000	20.000
Nekretnine, oprema i imovina s pravom upotrebe	14	259.600	146.182
Ulaganja u nekretnine	15	72.759	55.278
Nematerijalna imovina	16	110.130	115.633
Neto odgođena porezna imovina		3.839	-
Pretplaćeni porez na dobit		2.558	994
Ostala imovina	18	114.454	129.746
UKUPNO IMOVINA		**23.773.460**	**23.082.212**
OBVEZE			
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	19	863	445
Depoziti banaka	20	11.216	64.292
Depoziti komitenata	21	20.051.324	20.079.048
Uzeti krediti	22	981.175	633.281
Rezervacije za obveze i troškove	23	182.595	107.681
Neto odgođena porezna obveza		-	2.134
Obveza za porez na dobit		-	35
Ostale obveze	24	169.567	179.533
UKUPNO OBVEZE		**21.396.741**	**21.066.450**
KAPITAL I REZERVE			
Dionički kapital	25	1.214.775	1.214.775
Kapitalni dobitak	25	-	-
Vlastite dionice	25	(477)	(477)
Rezerva za vlastite dionice	25	4.477	4.477
Zakonska rezerva	25	23.718	16.126
Ostale rezerve	25	511.366	443.030
Rezerva za fer vrijednosti	25	314.658	100.548
Revalorizacijska rezerva	25	659	719
Zadržana dobit	25	307.542	236.564
UKUPNO KAPITAL I REZERVE		**2.376.719**	**2.015.762**
UKUPNO OBVEZE, KAPITAL I REZERVE		**23.773.460**	**23.082.212**

	Bilješke	2019. '000 kn	2018. '000 kn
Prihod od kamata i slični prihodi	26	619.280	643.257
Rashod od kamata i slični rashodi	27	(73.824)	(104.527)
Neto prihod od kamata		**545.456**	**538.730**
Prihod od naknada i provizija	28	539.380	534.310
Rashod od naknada i provizija	29	(329.853)	(322.395)
Neto prihod od naknada i provizija		**209.527**	**211.916**
Dobici umanjeni za gubitke od vrijednosnica po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	30	48.413	(7.298)
Dobici umanjeni za gubitke od vrijednosnica Koje se vrednuju kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	31	5.158	4.637
Dobici umanjeni za gubitke od trgovanja stranim valutama		50.872	48.955
Ostali prihodi iz poslovanja	32	29.840	12.299
Prihod od trgovanja i ostali prihodi		**134.283**	**58.593**
Prihod iz poslovanja		**889.266**	**809.239**
Opći i administrativni troškovi	33	(467.625)	(454.927)
Amortizacija	14,15,16	(78.050)	(46.620)
Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja od komitenata i ostale imovine		(162.918)	(122.647)
Rezerviranja za obveze i troškove	23	(81.995)	2.854
Troškovi poslovanja		**(790.588)**	**(621.340)**
DOBIT PRIJE POREZA		**98.678**	**187.899**
Porezni (trošak)	35	48.238	(31.952)
DOBIT ZA GODINU		**146.916**	**155.947**